

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

ВІТАЛІЙ ТРЕТЬКО

Підпис

сергій 2022

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Історія зарубіжної літератури**
Освітньо-професійна програма **Англійська мова і література**
Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Дубініна Катерина Анатоліївна
Профайл викладача	https://angl.khnu.km.ua/page.aspx?r=4
Е-mail викладача(ів)	dubininaka@khmnu.edu.ua arxnovus@gmail.com
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4542 https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=3898
Навчальний рік	2022-2023
Консультації	Очні: вівторок 4 пара 4-502 ауд., четвер 2 пара 4-502 ауд. онлайн: за необхідністю і попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг			Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити	ЕКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
							Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	4	7	3	90	34	17		17		56				+	

Анотація дисципліни. Вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» передбачено для студентів гуманітарних факультетів. Цей курс має на меті познайомити студентів із історичним розвитком світової літератури, з особливостями літературних етапів, їх духовними та культурними цінностями, характеристиками напрямків, стилів, що супроводжують кожен із історичних етапів літературного процесу. Предмет «Історія зарубіжної літератури» має на меті ознайомити студентів з найбільш яскравими авторами та їх літературними творіннями епох: античність, Середньовіччя, бароко, романтизм, класицизм, Просвітництво, реалізм, модернізм тощо. Впродовж курсу студент повинен навчитися аналізувати художні твори за різними напрямками в тому числі класичними та сучасними, осмислювати спільні риси та відмінні у авторів однієї епохи та розвиток цих рис в історичній тяглоті наступних епох та їх представників, навчитися відрізняти літературні твори за жанрами і стилями, відрізняти епохи та твори цих епох за певними особливими притаманними часу рис. За час вивчення дисципліни студенти мають оволодіти майстерністю літературних критики, навчитися досліджувати літературний процес, писати наукові есе та невеликі розвідки, що стане важливою сходинкою до написання курсової роботи та магістерської.

Мета і завдання дисципліни Вдосконалення підготовки майбутнього вчителя на основі освоєння й осмислення фактів літературного процесу; дати студентам поняття про особливості історико-літературної ситуації основних етапів світової літератури; закласти фундамент філологічної гуманітарної освіти фахівця; формувати уявлення про рідну літературу як невід'ємну частину загального європейського історико-культурного контексту; дати уявлення про основні літературні напрямки та їх взаємодію; познайомити з творчістю видатних письменників. **Завдання** У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: основні теоретичні проблеми зарубіжної літератури і сучасний стан їх вирішення; загальні закономірності розвитку літератур Західної Європи від античності до кінця XIX; творчість видатних письменників названого періоду; ознайомитися з творами, що залучені до списку обов'язкової літератури.

Вихідна дисципліна; кореквізити: основи наукових досліджень, методика зарубіжної літератури.

Очікувані результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, **повинен знати** основні історичні етапи розвитку предметної галузі, **знати** специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, **характеризувати** літературні епохи, художні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, **інтерпретувати** художні твори класики й сучасності та **використовувати** набуті знання у викладанні зарубіжної літератури у ЗЗСО, **застосовувати** різні види аналізу художнього твору, **визначати** його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, значення для національної та світової культури, формування світогляду, моралі, міжкультурної толерантності, ціннісних орієнтацій учнів у сучасному полікультурному суспільстві, **порівнювати** мовні та літературні факти, явища, оригінали творів (мови яких вивчаються) й українські переклади іншомовних художніх текстів, **визначати** їхні подібності й відмінності, **забезпечувати** діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Сьомий семестр

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Вступ. Реалізм. Суспільно-історичні передумови формування реалізму в європейських літературах.	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	3	[1, с. 12-176]; [2, с. 4-13]; [4]
2	-	П. Меріме «Кармен». Правдивість зображення місцевого колориту і справжнього іспанського характеру	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	3	[1, с. 12-176]; [2, с. 4-13]; [4]
3	Критичний реалізм. Проспер Меріме. Загальна характеристика французької реалістичної літератури 19 століття. Проспер Меріме – майстер реалістичної новели.	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	3	[1, с.43-45, 108-109, 147148, 173-174]; [2, с. 13-20]
4	-	Ф. Стендаль «Червоне і чорне». Показ трагедії сучасної людини у побутовому злочині	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	3	[3, с.43-45, 108-109, 147148, 173-174]; [2, с. 13-20]; [4]

5	Французький реалістичний роман XIX століття. Особливості французької прози XIX століття. Життєвий шлях Фредеріка Стендаля. Новелістика французького письменника. «Ваніна Ваніні». Романтичні і реалістичні тенденції в романах Стендаля «Арманс», «Пармська обитель».	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	3	[3, с. 219-252]; [2, с. 21-28]
6	-	Оноре де Бальзак «Гобсек» Тема золота і деградації особистості	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	3	[3, с. 219-252]; [2, с. 21-28]
7	Творчість Оноре де Бальзака. Життєвий шлях письменника. Універсальність задуму, тематикожанровий склад,	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	3	[3, с. 253-293]; [2, с. 28-35]

	основні принципи побудови епопеї «Людська комедія» О. де Бальзака. Ідейно-художній аналіз творів «Ежені Гранде», «Шагренева шкіра».				
8	-	Гроші як рушійна сила і фатум суспільства у романі О. де Бальзака «Батько Горіо»	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	3	[1, с. 253-293]; [2, с. 28-35]

9	Творчість Гюстава Флобера. Життєвий шлях. Характеристика творчості: «Лексикон прописних істин», «Саламбо», «Виховання почуттів», «Проста душа». Творчий метод Флобера.	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	3	[1, с.331-363]; [2, с. 36-42]
10	-	Г. Флобер «Пані Боварі». Конфлікт між мрією і реальністю	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	3	[1, с.331-363]; [3, с. 36-42]
11	Англійський реалістичний роман. Ч.Діккенс. Характеристика англійської реалістичної літератури ХІХ століття. Життєвий шлях Ч.Діккенса. Автобіографічні мотиви романів: «Пригоди Олівера Твіста», «Великі сподівання». Збірка «Різдвяні оповідання» – розповідь про духовне переродження героїв.	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	3	[1, с.331-363]; [2, с. 42-49]; [6]
12	-	Гуманістичні традиції та їх утілення у повісті Ч. Діккенса «Різдвяна пісня у прозі»	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	3	[1, с.331-363]; [2, с. 42-49]; [7]
13	Художній світ Вільяма Теккеря. Життєвий шлях письменника. Етапи творчості В.Теккеря. Майстерність Теккеря – романіста. «Ярмарок суєти» –	-	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	3	[1, с. 367-406]; [2, с. 50-56]; [3, с. 8-16, 38-54]

	«роман без героя».				
14	-	Динамізм оповіді та психологізм у зображенні персонажів у новелі Гі де Мопассана «Пампушка	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань.	4	[1, с. 367-406]; [2, с. 50-56]; [3, с. 8-16, 38-54]
		Підсумкова контрольна робота			
15	Американська поезія трансценденталізму. Уолт Уїтмен. Філософська течія трансценденталізму: витоки, характерні риси, представники. Уолт Уїтмен – поеттрансценденталіст. Збірка У.Уїтмена «Листя трави»: назва, побудова, провідні мотиви, образ ліричного героя.		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	4	[1, с. 367-406]; [2, с. 56-64]; [3, с. 8-16, 38-54]; [6]
16	-	Динамізм оповіді та психологізм у зображенні персонажів у новелі Гі де Мопассана «Пампушка Підсумкова контрольна робота	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань. Підготовка до підсумкової контрольної роботи	4	[1, с. 367-406]; [2, с. 56-64]; [3, с. 8-16, 38-54]; [6]
17	Гі де Мопассан – представник критичного реалізму		Виконання підсумкової тестової контрольної роботи у модульному середовищі	4	[1, с. 367-406]; [2, с. 56-64]; [3, с. 8-16, 38-54]; [6]

Примітка: * Лекції і практичні заняття проводяться через тиждень по дві години (чисельник чи знаменник відповідно до розкладу занять)

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті студентом знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення «Про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ХНУ» (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/006.pdf>).

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; усні доповіді та презентації результатів індивідуальних досліджень; засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати задачі; своєчасне виконання домашніх завдань з теми. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль
Практичні заняття	Тестовий контроль	Твір, опрацювання додаткових текстів та вправ	Іспит/залік
VII семестр			
0,4	0,1	0,1	іспит 0,4

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться в межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за

вітчизняною шкалою ставиться «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка		Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	За ра хо ва но	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Не за ра хо ва но	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

VII семестр

1. В яких сферах розкривається зв'язок П.Меріме з Україною?
2. Чому П.Меріме називають майстром психологічної новели? У чому його майстерність?
3. Назвіть справжнє ім'я Фредеріка Стендаля. Чому він обрав собі такий псевдонім?
4. Чим було почуття кохання для Фредеріка Стендаля? Скільки різновидів кохання він виділив у своєму трактаті «Про кохання»?
5. Розкрийте романтичні та реалістичні тенденції романістики письменника.
6. Чому Оноре де Бальзака називають «батьком сучасного реалізму і натуралізму»?
7. Розкрийте основний задум письменником «Людської комедії».
8. Що об'єднує таку масу творів Бальзака в одне ціле?
9. Які основні принципи побудови епопеї «Людська комедія»?
10. В який період життя Г.Флобер звернувся до написання творів? Дайте загальну характеристику його раннім творінням.
11. Ким стала для Г.Флобера Луїза Колле і як склалися їхні стосунки?
12. Чому Г. Флобера називають майстром психологічного аналізу?
13. Завдяки яким творчим відкриттям П.Меріме став класиком французького реалізму?

Рекомендована література

Основна література

1. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, М. О Величко. – К., 2007. – 290 с.
2. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XIX-початку XX ст.: Навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка – К., 2009. – 400 с.
3. Кирилюк З.В. Література Середньовіччя: Підручник.: Навч. посіб. / З. В. Кирилюк – Х., 2003. – 237 с.
4. Пашенко В.І., Пашенко Н.І. Антична література: Підручник.: Навч. посіб. / І. В. Пашенко, І. Н. Пашенко – К., 2001. – 400 с.
5. Поліщук Л. Б. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середні віки. Відродження : навч.-метод. посібн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. – 156 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php

Додаткова література

8. Боговін О. В. Історія зарубіжної літератури Середніх віків та Відродження: навч.-метод. посіб. для студентів Бердянськ : Ткачук О. В., 2015. - 243 с.
9. Нагачевська О.О. Курс лекцій «Зарубіжна література XIX століття» (Частина 1) К.: КиМУ, 2017. – 168 с.
10. Нагачевська О.О. Курс лекцій «Зарубіжна література XIX століття» (Частина 2) К.: КиМУ, 2017. – 156 с
11. Шулик П.Л. Героїчний епос західноєвропейського середньовіччя: Навчальний посібник / Упорядники П.Л.Шулик, І.Ю.Голубішко. – Кам'янець Подільський: Аксіома, 2019. – 132 с.
12. Шулик П.Л. Літературний тріумвірат «золотої доби» римської культури : Навчальний посібник / Упорядник П.Л. Шулик. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. – 184 с.
13. Шулик П.Л. Літературні феномени західноєвропейського середньовіччя : навч. посіб. / Упорядники П. Л. Шулик, І. Ю. Голубішко. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 252 с.
14. Шулик П.Л. Поезія вагантів. Рицарська література : Навчальний посібник / Упорядники П.Л.Шулик, І.Ю.Голубішко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. – 124 с.